

Posudek diplomové práce

Klusoň, Tomáš, *Československo-arabské vztahy v meziválečném období. Politické a hospodářské vztahy meziválečného Československa k arabským zemím Blízkého východu*

Diplomová práce

FF UK, Ústav světových dějin, Seminář nejnovějších dějin

Praha 2010, 206 s. rkp.

Diplomová práce Tomáše Klusoně představuje, dle mého názoru, mimořádný příspěvek k dějinám československo-arabských vztahů v meziválečných letech. Obrovský tematický záběr, projevující se v analýzách politických, diplomatických a ekonomických vztahů Československa s Egyptem, Palestinou, Sýrií a Irákem, založených na prostudování úctyhodného množství archivních pramenů (fondy Archivu ministerstva zahraničních věcí, Archivu kanceláře prezidenta republiky, Archivu České národní banky, Masarykova ústavu a Archivu Akademie věd, Státního oblastního archivu v Praze, Národního archivu, Archivu společnosti Škoda Holding, a. s.), statistických ročenek, pamětí a sekundární literatury, svědčí o hluboké znalosti této problematiky. Vysoce oceňuji také fakt, že velká část pasáží – zvláště těch nejcennějších – nebyla nikdy v této šíři zpracována; autor se v nich tedy nemohl opřít o dřívější analýzy a byl nucen vyvozovat z velkého množství zejména archivních pramenů v pravdě novátorské závěry a interpretace. Klusoňovy rozbory a interpretace jsou přitom podložené, dobře zargumentované a přesvědčivé. Autorova práce s dobovými prameny a sekundární literaturou vykazuje prvky vyspělého badatelského přístupu, jeho text je vnitřně soudržný a přehledně strukturovaný. Metodologicky je založen na širokém interdisciplinárním přístupu – lze chápat nejen jako příspěvek k dějinám Československo-arabských diplomatických vztahů, ale též k dějinám Československa a jednotlivých arabských zemí jako takových, k jejich politickým, hospodářským, sociálním a etnickým dějinám etc.; autor coby archivář předkládá také velmi cenné praktické návody jak pracovat s archivními zdroji, v čem spočívají jejich silné stránky a slabosti.

Klusoňova práce je rozdělena do pěti velkých kapitol, přičemž již samotný úvod, v němž autor předkládá v první řadě podrobnou a velmi podnětnou analýzu archivních zdrojů, z kterých ve své práci vychází, slibuje mnohé. Za velmi potřebnou považuji také vstupní, první kapitolu, v níž autor rozebírá klíčové československé instituce působící ve vztahu k Blízkému východu, a připravuje si tím půdu pro pojednání o vztazích Československa k jednotlivým arabským zemím. Další čtyři kapitoly mají velmi podobnou strukturu, ačkoli druhá a třetí kapitola jsou značně obsažnější a složitěji strukturovány, což autor vysvětluje přesvědčivě tím, že vztahy Československa vůči Egyptu respektive Palestině byly výrazně rozvinutější než vůči Sýrii a Iráku. První podkapitola každé z těchto čtyř kapitol pojednává velmi stručně o dějinách té které země – všechny jsou založeny zejména na české (nejen!) sekundární literatuře a autor si jimi připravuje půdu pro své další analýzy. K nejcennějším pasážím všech kapitol patří zejména podkapitoly věnované organizaci československé zahraniční služby v jednotlivých zemích a hospodářské analýzy vztahů s nimi. Velmi cenným je též rozbor pramenů týkající se vývoje diplomatických vztahů po 15. březnu 1939. Druhá a třetí kapitola rozebírá navíc také určitá specifika československých vztahů k Egyptu (repatriace československých zajatců a desekvestrace majetku, problematika kapitulačního režimu, návštěva TGM atd.) a Palestině (cesta TGM atd.). Obecně lze souhlasit také s hlavními závěry autora, který konstatuje, že navzdory promyšlené koncepci budování organizace diplomatických vztahů, zůstávaly arabské země na okraji zájmu československého

ministerstva zahraničních věcí, a že vlastní jádro československo-arabských vztahů představovaly hospodářské styky.

Závěrem bych chtěl konstatovat, že Klusoň předložil vynikající analýzu této velmi komplikované problematiky a beze zbytku splnil cíle, které si stanovil (ačkoli skromně konstatuje, že existuje prostor pro detailnější výzkum). Jedinou výtku tak mám k formální a stylistické stránce práce, jež je způsobena zejména časovou tísni, v níž byla koncipována. I když stylistická kvalita textu přesahuje obecný průměr prací odevzdávaných na FF UK, je zde ještě velký prostor ke zkvalitňování textu a také k jeho celkové formální úpravě (například sjednocování odkazů pod čarou, dodržování formálních pravidel, například ponechání mezery po tečkách a čárkách ve jménech a citacích atd.). Je škoda i to, že některé nadpisy autorovi zůstaly na konci stránky a nebyly posunuty na začátek další strany nebo že se mu nepodařilo udržet jednotnou úpravu všech nadpisů.

Diplomová práce Tomáše Klusoně patří k nejkvalitnějším studentským počínům a jako takovou ji doporučuji k obhajobě a hodnotím klasifikačním stupněm **výborně**.

Současně navrhuji, aby byla Klusoňova práce po úpravě a odstranění formálních (případně stylistických) nedostatků vzhledem ke své kvalitě doporučena k uznání jako práce rigorózní, tj. jako práce, po jejíž úspěšné obhajobě a po složení státní rigorózní zkoušky bude autorovi udělen titul PhDr.

V Praze 3. září 2010

PhDr. Stanislav Tumis, M. A., Ph.D.

Ústav slavistických a východoevropských studií
FF UK Praha